

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Sacra Veterum Temporum Uti Et Evangelica, Ac
Apostolica Historia**

Steinhart, Franz

Ingolstadii, 1734

VD18 90104692

Cap. II. Afferuntur annorum termini, queis illigari potest Dominica Passio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62332)

CAPUT II.

*Ostenduntur termini annorum, quibus Epochæ
Passionis, & Mortis Dominicæ illigari ad-
huc potest.*

Qui reparati per Filii Dei cruentam necem orbis primordiis certo anno includendis studium suum contulere Auctores Chronologi, D. Lucæ testimonium plerique usurpârunt de mundi restauratore, cum ad baptismales Jordanis undas se contulit cap. III. 23. ita scribentis: *Et ipse JESUS erat incipiens quasi annorum triginta.* Sed cum sacer Historiographus annum ætatis Christi trigesimalum velut hæsidabundus cum particula *quasi* apposuerit, inde orta varietas opinionum, his tricesimum expletum, aliis necdum inchoatum à Servatore contendentibus, discrimine quidem, ut patet modico, quo tamen stante annus salvificæ mortis Domini, certò definiri nequeat. Dissidium majus se offert, quoto æra cujuspiam notæ anno adstringi debeat Christi Baptismus. Licet enim Hagiographus scribat, anno decimo quinto Imperii Tiberii prodisse Joannem, ut baptismum pœnitentiæ prædicaret, nescimus tamen, quantum temporis inter initium prædicationis Joannis, ac ipsum JESU Baptisma intercesserit. Deinde quis hariolari valeat, an Evangelicus Scriptor annorum Tiberii primordia à mense Augusto, quò è vivis sublato Octaviano Tiberius in Imperio successit, an ab antecedente per semestre circiter Hebraico mense Nisan, qui populo Israelitico sacri erat anni caput, in textu allato inchoarit? Præcipue verò dubium est, infra fusiùs discutiendum, an Evangelista regimen Tiberii ab obitu Augusti Cæs. an verò ab eo tempore computarit, quo in Collegam Imperii ipse Tiberius assumptus est. Neque etiam satis constat, num à Baptismate recepto quatuor vel tria solum paschata exegerit Dominus. Elidunt dubia hæc illorum confidentiam, qui ex unico Lucæ allegato loco definiri satis posse censent annum obitæ pro genere humano Christi mortis. Servit tamen vadimonium illud, ut certis limitibus iste annus constringatur, quos nemo prudens Chronologus prætereat.

H

Nempe

Nempe fixum habemus anno decimo quarto Æ. V. mense Augusto vivis sublatum Augustum. Fatum enim istud subsecuta Lunæ syncope à Tacito l. 1. Annal. & Dione l. 57. relata liquidò probat. Anno siquidem Juliano 59. seu Æ. V. 14. die 27. septembris illud plenilunium eclipticum incidit, quo citatorum scriptorum relatione altero ab Augusti obitu mense seditionem jam spectantes in Pannonia Romanæ legiones vehementer territæ ad officium redière. Tiberius porrò omnium Historicorum consensu illicò Prædecessori Augusto in Imperio est successus. Ponamus itaque, quod infra discutietur, annum Tiberii decimum quintum à S. Luca fuisse derivatum ab ejus imperii primordio, quo solus rerum potiebatur Tiberius, congruet decimus quintus is annus vigesimo nono vel trigésimo Æ. V. si ergo quatuor à recepto Baptismate Paschata supervixit Dominus, mortis ejus terminus ultimus erit Æ. V. annus trigésimus quartus, vel si cum singulari unius, aut alterius opinione contra adversariorum torrentem censeas ex S. Joannis Evangelio colligi posse quinque Paschata à Baptismo ad obitum Servatoris, annum trigésimum quintum, imò & trigés. sextum ex abundantia dabimus postremo huic termino.

Primus autem seu citimus terminus figetur, si annus decimus quintus imperii Tiberii non à morte Augusti, sed ab illo in consortium Imperii assumpto fuerit computatus. Triennium circiter, ut ex dicendis patebit, unum Tiberianum imperii exordium ab altero distat. Igitur decimus quintus Tiberii ab hac altera æra deductus esse potuit Æræ Christianæ communis vigésimus quintus vel sextus. Quod si Christus à baptismali latice tria solùm Paschata celebravit, annus Æ. V. vigésimus octavus velut primus statuendus erit mortis ejus terminus.

Exigamus ergo veluti ad lydium lapidem annos hisce clausis limitibus ad tabulas Astronomicas, cyclòsque Calendarii Juliani, & dispiciamus, quisnam annorum inter vigésimum octavum & trigésimum sextum Æ. V. ambos characteres sibi vindicet, fidei Evangelicæ unus feriæ videlicet vi. qua Redemptor cruci suffixus, alter fidei ni fallor, proximus scilicet Plenilunii, unanimiter à Patribus & Scriptoribus aliis assertus, imò à lege veteri præceptus in paschate observari, cum mensis primi, utique apud Judæos lunaris, die decima quarta agnus paschalis jubebatur comedi, qua lege cibus in legali

galibus plenè observata, ut canit Ecclesia nostra, Christus innocentissimus Agnus pro peccatis nostris immolandum se dedit.

Neque hic audiendi, qui dicunt præceptum in veteri lege datum de agendo Paschate non lunam, sed diem decimam quartam mensis primi respexisse, cum sacri, qui in eam rem afferri queant textus non de ipsa luna, sed de mensis *Nisan* diebus sermonem in-
 tituant, non inquam audiendi, quia ex una quidem parte certissimum est, & Philonis ac Josephi Hebræi testimoniis liquidum, annum apud Judæos è mensibus lunaribus fuisse constitutum, insertis suo tempore Empolismis ut solari annus lunaris aptè congrueret. Hinc mensis primus *Nisan* sacri seu Ecclesiastici anni caput à novilunio jugiter inibat, vel astronomicè aut cyclicè computato, vel ex ipsa lunæ inspectione ritè definito. Ex parte verò altera notus est canon Nicænæ synodi agi jubens Christianorum pascha die Dominico mensis primi lunam *decimam quartam* in sequente, idque idèò, ne si ipsa luna decima quarta Christicolæ hoc festum celebrarent, perfidos Judæos Ducis sui crucifixores imitari viderentur: ergo æcumenica illa synodus primis Ecclesiæ à Christo recens institutæ temporibus habita supposuit phase Hebræorum jugiter actum *Lunã XIV.* adèòque idem esse celebrare Pascha die XIV. mensis *Nisan*, uti expressè vetus, instrumentum jusserat, & id celebrare ipsã *Lunã XIV.* certè rituum Judaicorum peritissimus Josephus I 3. orig. c. 10 ita scripsit: *Mense verò Xanthico, qui apud nos est Nisan, & anni caput est, Lunã XIV sole in Arietem ingresso phase agitur.* Philo verò L. de vita Moysis idem refert his verbis: *Hoc ipso mense (Nisan) circa decimam quartam diem, cum plenus jam orbis luna futurus est, paschatis solempne celebratur.*

Accedit mirabilis solis eclipsis in morte Christi visa. Eam lunã plenã contigisse satis docet scripta ad Polycarpum Epistola S. Dionysii Areopagitæ, qui parentosam Phæbi catastrophem Heliopoli Apollophane astronomo socio observârat. *Cernebamus, inquit, quando luna ex improvise incidit, neque enim conjunctionis tempus erat, rursusque quando eadem luna horã nonã ad vesperam se media solis lineæ præter natura ordinem opponebat.* Horã ergo nonã vespertinã Cynthia, ut à Phæbo per tres horas mirabiliter obtecto recesserat, mediæ se solis lineæ opposuit, seu illo constituit loco, qui diametraliter luminari majori erat obversus, & plenilunium inducit. Id ipsum alibi confirmat Areopagita Epist. 11. ad ipsum Apollophan.

Offusi tenebris ipsi eramus, orbem solis undequaque, & ex aquo occupante caligine. Et postquam repurgatio, restitutioque facta est, auna ad solis diametrum conversa aufugit. Ita ille. Luna autem eisd. solis diametrum conversa est luna soli opposita, seu in plenilunio sita. De hoc plura dabit Ricciol. Almagesti l. 5. c. 18

Id quoque minus verosimile, quod alii asseruere, Judæos in putandis sæculo primo Christi paschatis suis usos cyclis admodum vitiosis, ac dies etiam plures à coelo abludentibus. Adhibitas enim ab iis esse methodos luminarium motibus parùm difformes satis probant bina ipsorum paschata à Flavio Josepho relata. Primum actum die 14. Nisam anno Æ. V. Christi LXX. quo à Tito capta Jerosolyma. Alterum ejusdem Epochæ anno LXV. quo idem author. l. V. Alol. c. 890. prodigia referens Judaicum bellum præcurrentia hæc scribit: *Ante defectionem & bellicum apparatus, cum populus ad Azymorum solenne convenisset, erat autem dies octava circa horam noctis nonam &c.* Idemque teste Ricciolio Josephus refert l. 6. de bello Jud. c. 4. fuisse idem octavam mensis Xanthici, sicut alterum Pascha anni LXX. in ejusdem mensis diem XIV incurrisse scribit l. VII. c. 12. Facta ex Hiranis tab. supputatione plenilunium medium Aprilis anni Æ. V. LXX. Jerosolymis factum est die XIV. hor. 9. vespertina. Anno verò LXV. luna plena quoad motus planetarum medios pro eodem meridano Jerosolym. eruitur die April. 9. hor. 10. matutina. Patet igitur in paschate priorè à Judæis anno LXX. Æ. V. celebrato omnimoda cum Astronomicis ratiociniis conformitas. In posteriore verò anni LXV. uno tantum die Hebraica methodus à tabulis sidereis elongatur, & fors illa dies octava, quando populus confluisse dicitur ad solennitatem paschalem necdum erat deputata ipsi Paschati sed dies nona postridie infecuta.

Denique venerabilis Beda cap. 4. de ratione tempor. extra dubium ponendum asseverat, lunam plenam diei obitûs Christi tribuendam his verbis: *Nam quod Dominus XV. lunam, feriâ VI. crucem ascenderit, & una sabbatorum id est die Dominica resurrexerit à mortuis, nulli licet dubitare catholico.* Si nulli autem licet catholico dubitare de luna XV. seu plena, an character alter plenilunii saltem teste Beda non sit fidei proximus?